

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felalás szerkesztő Dr. Kiss Pál.
FELALÁS BEKÜLDÉSEKÉRE TELEFON-SZÁMA: 82.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessowfy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

Balog suta törvénye a becsületről.

Makó, március 10.

Előadói tervezetnek nevezik egyelőre ezt a javaslatot, amely, mint mondják, „a becsület hathatósabb védelmére” szolgál. Most készült el a törvénygyárban, még meleg, még sültelen, de azért már kivetik a forgalomból; nem baj, ha némely ember el is ronja majd a gyomrát vele.

A törvénygyár gőzerővel működik. Az összes transzmissziók dolgoznak s csak úgy okádják magukból a törvényeket. Sokszor elmondják már, hogy ennek a kormánynak nincs joga ahhoz, ennek a tehetetlen és erkölcsi alap nélküli működő árpamentnek sem. Hiába: Tisza siet, mert boldoggá akarja tenni minél előbb és minél alaposabban ezt az országot. Balogh ur pedig — szegény — halhatatlanná akarja tenni a nevét olyan törvényekkel, amelyeket legjobban az ő neveivel lehet röviden „Balog”-oknak nevezni. Mert egy ilyen Balogh ambíciója végnélküli való és határtalan.

Nem célnak ezen a helyen az előadói tervezet egyes újításaival foglalkozni, mert hogy ez a törvény csupán a patkányoknak kedvez, az ugylis nyilvánvaló. Szükséges ez a törvény, hogy szabad lehessen a garázdálkodás és ne akadjon újságírói toll, amely felmerné lebontani a várpalotai titkok piszkos fátyolát, amely be merne világítani a csatornák mélyébe, ahol a becsület patkányai rágódnak mindennapi panamájukon.

Meg kell menteni a becsületet! Halál azokra, akik mások álbecsületére vetik az igazság reflektorát, amelynek világánál lehámlik a kendőzés, a festék, a puder a szép, cifra becsületről s előbuvik a vértelen arcu, cinikus kufár lelkiismeret! És pusztuljanak azok, akik rejtve szövegett, illokbán plántált szép pinkaszerelemről, kijárókról és lélekkereskedőkről lezedik a selyemtakarót, a mely oly szépen eltakarta azt a bizonyos lólabát, amelynek becsület volt addig a neve.

Igaz, szükséges dolog a becsület védelme. De elsősorban azt a becsületet védelmezzük meg, amelynek nemzeti becsület a neve. De ezt a becsületet nem Balogh ur

és az ő törvénygyára fogja megvédelmezni. Ők megrontani tudták csupán csak ezt a becsületet, de meg nem védhetik — mert hisz ők a vádlottak ebben a perben.

Es aztán van még egynehány árva, amelynek becsülete védelmére szorul: a magyar parlament becsülete, a törvény becsülete, a szabadság becsülete, a magyarság becsülete és a magyar alkotmányé. Ezeknek a védelméről tessék előbb gondoskodni s aztán, ha mind-ezeket kellőleg megvédelmezték, akkor tessék utólagos köpenyekkel betakarítani a viharverte, záporázta becsületeket.

Annyi kétségtelen, hogy ez a törvényalkotás méltó befejezése annak a sajtóellenes hadjáratnak, a melyet olyan rendtellen kitarással folytat a kormány. Törvényalkotásainak korona, a sajtón, a már törvényileg kiterített sajtón szemledél.

A pénzügyminiszter lemondása.

Ki lesz az utód?

Legutóbb jól értesült helyről szerzett információink alapján jelentettük, hogy Teleszky János pénzügyminiszter a legközelebbi jövőben távozik állásából. Hírünket akkor nem cáfolták meg, ami a legjobb bizonyítéka volt annak, hogy hírnök igaz.

Akkori értesítésünket most igen komoly kormányparti oldalról is megerősítik. Tegnap este ugyanis a parlamenti színel dacára is igen látogatott volt a munkapárti klub s a kormányhoz közelálló körök mint befejezett tényt emlegették Teleszky János pénzügyminiszter távozását. Kérdést intéztek ebben a kérdésben Tisza István gróf miniszterelnökhöz is, aki azonban kitérő választ adott.

Teleszky János távozásának híre nem új keletű. Komoly formában beszéltek róla már a vérdőreform idejében is, amikor a pénzügyminiszter nem akarta vállalni a horribilis létszámfelemelés sel járó terheket. Akkor csak Tisza meggyőző rábeszélésének sikerült őt állásában megtartani, most azonban kijelentette, hogy szándéka megváltozhatatlan.

Teleszky János a pénzügyminiszterséget közgazdasági téren való munkássággal akarja felcserélni. A munkapárti körben Jan-

kovics Béla kultuszminisztert emlegették utódjaként, a kultuszminiszteri tárcát pedig hir szerint Klebelsberg Kunó grófra, az új államtitkárra akarják bízni. Ezek az utóbbi hírek még megerősítésre szorulnak.

A margitszigeti panamák.

A margitszigeti könyveket zár alá helyezték.

A margitszigeti bűnügyeknek ebben a részében, amely a svájci csoport feljelentésére indult meg Tibor Róbert, Czákó Emil és zimonyi Schwartz Mihály ellen, dr. Csopely Dénes vizsgálóbíró a rendőri nyomozás iratait áttanulmányozva végzést hozott, melyben elrendelte a könyvek lefoglalását. Erről a következő végzést adta ki a feleknek.

Hűtlen kezelés büntelme miatt terhelt Tibor Róbert és társai elleni bűnügyben a Szentmargitszigeti Gyógyfürdő Részvénytársaság 1913. évi pénztári könyveinek és mindazon levelezései, okmányai, igazgatósági és végrehajtó bizottsági ülései jegyzőkönyveinek, melyek vonatkoznak:

1. a gyógyfürdő négyszázezer koronájának az Általános Forgalmi r. t., vagy a Forgalmi Banknál való elhelyezésére; 2. a hírlapi közleményekért kifizetendő díjakra; 3. a kétizben kifizetésre került harmincezer korona hirtapi közleményért fizetett díjra; 4. a szigeti feltöltési munkálatok elvállalására; 5. az Általános Forgalmi r. t. részvényitőke felemelése alkalmából történt részvényjegyzésre.

6. a dr. Lakatos Viktor részére 1913. július 10-én kiutaltványozott háromezer korona összege; 7. a Szőke Sándor részére kiutalt hat-ezernégyszázharmincöt korona 40 fillérre; 8. a Schwartz Olga gépirónő részére kiutalt ezeregyszázhusz korona; 9. az igazgatósági épület építésének költségére; 10. a Körösi Albert műépítész részére kiutalt százhuszezer korona körülményeire; 11. végül annak a szerződésnek, mely a Szentmargitszigeti Gyógyfürdő r. t., a Walla r. t. az Általános Forgalmi r. t. és a Magyar Építő r. t. között a feltöltési munkálatokból származó részesedésre vonatkozik, lefoglalását a Bp. 169. § a alapján elrendelem.

A vizsgálóbíró még nem fejezte be a nyomozási anyag teljes fel-

dolgozását és csak annak megtörténte után fog dönteni az ügyesség vizsgálati indítványa felett, a mely tudvalevőleg csalás, sikkasztás és hűtlen kezelés címén kéri a vizsgálat elrendelését Czákó Emil, Tibor Róbert és zimonyi Schwartz Mihály ellen.

Kristóffy a főpanamamester.

Bajban van a darabont miniszter.

Egy ügyvédi honorárium és perköltség körül érkezett differenciákban kifolyólag Kristóffy József v. b. t. tanácsos a volt darabontminiszternek, aki csak nemrégiben volt kénytelen az aktív politikától a margitszigeti ügyben való szereplése miatt visszavonulni, kétségkívül érdekes ügye került most nyilvánosságra.

A „B. H.” a télen megírta, hogy Kristóffy József százezreket kapott a margitszigeti ügyből kifolyólag.

Kristóffy a cikk megjelenése után nyilatkozott, hogy az ellene emelt vád rágalom, amiért megindítja a sajtópört. Ugyanakkor felkereste dr. Fényes Samu budapesti ügyvédet és megbízta, hogy a B. H. ellen indítsa meg nevében a sajtópört.

Az ügyvéd beadta a B. H. ellen rágalmazás címén a büvádi feljelentést.

A sajtópör megindításakor Fényes Samu megkérte ügyfelét, hogy ismeresse előtte a tényállást. Kristóffy ekkor a leghatározottabban kijelentette, hogy a B. H. állítási valótlanok, sőt becsület-szavára mondotta, hogy ő sem pénzért, sem amugy ki nem járt a kormánynál semmit. Az ügyvéd ekkor felszólította, hogy adja ezt írásban neki.

Fényes meg is kaptatta Kristóffy sajátkezűleg írott tényállás információját.

Hetek multak el anélkül, hogy a sajtópörben Fényes valami értesítést kapott volna, ezért egy alkalommal, midőn ügyfelével találkozott, megmondotta neki, hogy majd utána néz a késés okának. Ekkor Kristóffy kijelentette előtte, hogy ne forszírozza a dolgot.

Fényes nem értette a hirtelen változás okát — ezért felment a főkapitányságra Szalay Jenő rendőrfogalmazóhoz érdeklődni. Majd kővé meredt, midőn a fogalmazó

Tisztelettel értesitem Makó város és vidéke nagyjérdemű közönségét, hogy **üzletem átalakítása miatt** május hó 1-éig készpénzfizetés mellett **10% pénztári engedményt** nyújtok. **Urbán István** rőfös- és divatáru kereskedő.

közölte vele, hogy Kristóffy személyesen kérte meg, hogy ne sietesse a sajtópórt.

Az ügyvéd nem tudta mire vélni a dolgot, nyomban felvilágosítást kért a szokatlan dologról ügyfelétől. Kristóffy akkor mentegetni próbálta eljárását, melyet Fényes helytelenített, annál is inkább, mivel nem kérte ki előzőleg erre vonatkozólag a tanácsát.

A becsületvédő legújabb mungó törvényjavaslat.

Mungóokról csak 20 esztendő múlva szabad az igazat megírni.

Mint vezércikkünkben megírtuk, most hozta nyilvánosságra Balogh Jenő igazságügyminiszter annak a törvényjavaslata a tervezetét, melyet a sajtótörvény képviselőházi tárgyalásakor már előre bejelentett s melynek „A becsület védelméről” szülő címet adta. A tervezet valóságban nem a becsület védelméről szól, hanem arról, hogy a becsületet sértő sajtóírásra újabb büntetést rakjon. Mindezek fölött főforgalja a tervezet magának a rágalmazásnak eddigi jogi kritériumát, mielőtt kimondja, hogy ezentul nemcsak az követ el rágalmazást, aki valakinek bűncselekményt vagy olyan becsületet impulál, mely bizonyítás esetén őt közmegegyezésnek tenné ki, hanem rágalmazást követ el az is, aki valakinek hitelképességet csökkent, sőt pusztán csak „hírnevét ronítja”.

A sajtó útján elkövetett rágalmazást egy évig terjedhető fogházzal és nyolcezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújja a tervezet. Ez a sajtó útján elkövetett pusztán becsület sértését három havi fogházzal és nyolcezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel szab ki. Eddig a maximális büntetés itt ezer korona volt. A horribilis emelés is mutatja a tervezet tulajdonképpeni tendenciáját, mindenképpen el akarja riasztani a sajtó purifikáló és alkotmányvédő hivatásától.

Kimondhatatlanul megszükiti a tervezet a valódiság bizonyításának jogát is, először azzal, hogy pusztán a tényállásra szorítja a második szor azzal, hogy fegyelmi vétség esetében ha a fegyelmi eljárást bíróságnál, mint fegyelmi hatóságnál tették folyamatba, csak a fegyelmi eljárási jogerős véghatározatával enged bizonyítani. Köztestviselő ellen, aki panamázott, egyáltalán nincs többé főmagánvádnak helye!

A bűnvádi eljárást egyedül a közhatalnok főbíró hatóságának felhatalmazása alapján lehet ezentul megindítani. Még a halottak emlékét is meg akarja védeni a tervezet hat hónapig terjedhető fogházzal és nyolcezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel. — nyilván a „de mortuis nil, nisi bene” elv alapján, még ha az a halott a legnagyobb bünteteket is követte el életében.

Lehetetlen többé reá hivatkozni, mert a tervezet a halottak sértését „emlékük meggyalázásának” határátalan bő köpenye alá vonja. S a bűncselekmény itt csak akkor érvényes, ha a megbántott halála óta husz év már eltelt. Tehát például a munkapártól husz éven belül egy szónyi igazságot se volna szabad leírni.

Verekedő makói rendőrök.

Felmentették a vádlottat s most a vádlók kerülnek a vádlottak padjára.

Érdekes makói büntető ügyben hozott ítéletet ma a szegedi törvényszék Pókay Elek táblabíró elnöksége alatt.

A múlt év szeptember 29-én a rendőrségi sajtóiroda kiadott egy esetet, amely szerint Mészáros Sándor betegápoló Dózsa Andor kocsmájában egy szódás üveggel fejbavagta Megyesi József rendőrt és megrugdosta Ralfai István rendőrt, úgy hogy azoknak meg kellett kötözni s a rendőrségre cipelni s utóközben csak hogy a rendőröket kompromittálja a földhöz vagdosta magát és a fejét a falba verte, úgy hogy önként súlyos sérüléseket ejtett magán. Sőt mivel így sem bírtak vele, egy kocsit állítottak meg és csak azon tudták a rendőrségre bevinni, ahol másnap délig ott tartották.

Mészáros Sándor ellen hatóság elleni erőszak büntette miatt indult meg az eljárás, amelynek azonban mai tárgyalása furcsán végződött. A rendőrök és a kocsmáros azt vallották, hogy Megyesi rendőrt teljesen a vádlott ütötte meg szódásüveggel akkor, amikor a garázdálkodni kezdő vádlottat felhívták, hogy hagyja el a helyiséget.

Jóó János, Bökönyi Jánosné és Lakatos Imre érdektelen tanúk azt vallották, hogy a vádlott nem bántotta a rendőröket, sőt azok minden ok nélkül a földre tepertek, összekötözték és a rendőrségre akarták vinni. A Megyesi rendőr homlokán levő sérülés pedig úgy keletkezett, hogy a mikor vádlottat földhöz vágta, az bele vágta a homlokát egy pad szélébe és azért vérzett. Az is ki-sült, hogy sértettek és vádlott azelőtt együtt ittak majdnem másfélórán keresztül és az is kitért, hogy a vádlotton konstatált nyolc rendbeli sérülés nem azért keletkezett, mert ő utóközben a földhöz vágta magát és a fejét a falba verte, hanem ellenkezőleg a rendőrök vagdosták a földhöz, vertek fejt a falba, sőt mikor a kocsi feldobták, ahol az egyik tanu állítása szerint csak úgy puffant, még a kocsi is megrugdosta az egyik rendőrt.

E tényállás alapján a királyi törvényszék Espersit János dr. ügyvéd védelme után vádlottat felmentette. Az ítélet ellen Szapár József kir. ügyész felebbezett.

Ezzel a dolognak azonban nincs vége, mert a mostani vádlott, aki a rendőröktől nyolc napon tul gyógyuló nyolc rendbeli sérülést szenvedett s akit ok nélkül összekötözve vittek a rendőrségre, míg annak idején feljelentést adott be a rendőrök ellen személyes szabadság megsértése és súlyos testi sértés vétsége miatt s így a rendőrök kerülnek rövidesen a vádlottak padjára.

— Megfelebbezett határozat. Makóváros képviselőtestülete tegnapi közgyűlésében hagyta jóvá a bérkocsi iparról szóló szabályrendeletet. E szabályrendeletet ma Dózsa Imre dr. felebbezéssel támadta meg.

Az Acsev. vasutak erdővásárlása.

Több mint 3 millióba került.

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak a múlt évben befejezte a gurahonci erdősegeinek letarolását, mely erdősegek talsját négy évvel ezelőt József császári és királyi főhercegnek adta el. Eként e nagy üzemű vasut, amelynek évente hetven nyolcvanezer darab talpfára és mintegy kétezer vagon tüzfára és hasznofára van szükség, saját faállomány nélkül maradt.

Az igazgatóság számolván azzal a körülménnyel, hogy saját erdőállomány nélkül ki van téve nagy faszükségletében annak, hogy a talpfákat és egyéb faszükségletét a költéségetébe eddig beállított árnál sokkal magasabb áron kell beszereznie és ezzel üzemét mintegy százötven kétszázezer koronával kell évente megterhelni, már évek óta foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a gurahonci erdő letarolásának beszüntével másutt vásárolja erdei faállományt és folytassa az eddig is hasznosnak bizonyult erdőtarolás iparát és ezért már évek óta tárgyalásokat folytatott a Körös mentén fekvő erdősegek tulajdonosaival valamely erdőállomány megvétele iránt. B tárgyalások eredményeként a múlt hó végén tartott igazgatósági ülés azt a határozatot hozta, hogy a vasut megveszi a Lubomirszky herceg tulajdonában levő nagyhalmagyvidéki erdősegeket, a melyeknek tulajdonosa szintén József királyi főherceg öfensége.

Az erdősegek faállománya 13.600 katasztrális holdon terjed el, az erdősegek zárt erdőt képező őserdők, legnagyobb részét vágásra érett bükkösök, egy részük gyönyörű tölgyes, úgy hogy az erdőállomány igen nagy értékű.

Mint halljuk a vasut két millió 300 ezer koronát adott az erdőállományért, amelyet Lubomirszky herceg ezelőt két évvel 1.620.000 koronáért vett meg a nagyhalmagyvi faértékesítő részvénytársulatól, amely ezelőt a vasutas banktól vette meg az erdősegeket.

Mint értesülünk, József királyi főherceg tizenhat évet engedélyezett az erdők kihasználására, ekkést az erdők tizenhat év alatt fognak tartóztatni és mindenestire elsősorban az Acsev. talpa és másnemű faszükségletének biztosítására.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 11 Szerda Róm. kath. Konst. hv. Protestáns Konst. hv. Görög orosz febr. 26 Porfir Nap kel 6 óra 24 perckor, nyugszik 5 óra 57 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Nyugaton a fagy gyengülése várható. Sürgönyprognózis: Nyugaton onyhe. Déli hőmérséklet — 5-20.

— A közigazgatási bizottság ülése. Csanádvármegye közigazgatási bizottsága holnap, szerdán délelőt tartja meg Markovics Manó dr. főispán elnöklésével március havi rendes ülését.

— Az ipartestület átirata. A munkásbiztosító pénztár megkeresése folytán a város polgármesteri hivatala hozzájárult ahhoz, hogy a munkáspénztári járulékok s felektől a munkáspénztár kebeléből kiküldött végrehajló és becsüs utján hajtassanak. Ennek alapján a munkáspénztár már csaknem egy éve saját emberei által hajthatja be a munkáspénztári járulékokat. Most az ipartestület rájött arra, hogy a járulékoknak illetően módon való behajlása a törvénybe ütközik, ezért áírta az ipartestület a polgármesteri hivatalhoz, hogy szüntesse be jövőben a munkáspénztárnak végrehajló jogát.

— Miniszteri rendelet a lépfenéről. A földmívelésügyi miniszter rendeletet intézett Csanádvármegye törvényhatóságához, amelyben közli, hogy az eddigi rendeletek hatályon kívül helyezésével újonnan szabályozza az állatbetegségek elleni óvintézkedéseket. Az állatgyógyászat fejlődött és ehhez mérten a betegségek terjedésének megállítását más intézkedésekkel kell elősegíteni. Az új rendelkezésnek a legfontosabb pontja az, a mely arról szól, hogy lépene fellépte esetén nem szükséges az egész községet zár alá helyezni.

A kukorica kiállítás makói és csanádmegyei kitüntettjei. Az országos magyar gazdasági egyesület mint minden évben, egy ezidén is országos kukorica kiállítást rendezett, melynek célja a hazai kukoricatermelést nemeseíteni, javítani. A kiállításra igen sokan részt vettek Csanádmegyéből s igazán örömmel tölt el bennünket, hogy a csanádmegyeiek oly szép eredményeket értek el, mert bizony egy egész sereg kitüntetésről számolhatunk be. Az ugynevezett fajtaversenyben bronzéremmel lett kitüntetve Szakács Gábor makói gazda. Bronzérmét kaptak még Nicsovics György Csanádalberti, Keszi Pál Mezőkegyes, Nyiki Örkösök Dombegykáza, a csanádi püspöki uradalom. Ezüst érmet nyert a csanádmegyei gazdasági egyesület. Diszoklevelet a mezőhegyesi uradalom és Jankovich Lőrinc Mezőhegyes.

— Levágta az ujját egy makói inas. Súlyos baleset történt ma délelőt Elek Lajos kerékgyártó műhelyében, ahol Csala Lajos 13 éves inas éket faragott. A faragás nagyon szerencsétlenül végződött, mert a kis inas elügyetlenkedte a dolgot s az éles szexercével rácsapott a kezére. Az éles szexercésből lecsapta a szerencsétlen inasgyerek egy ujját. A súlyos sérült inast lakásán ápolják.

— Mikor a balta megszalad. Putnoki István ácssegéd tegnap a Héderváry utcában valami rossz kerítést javított. Munkaközben megszaladt a fejszéje s jobb lábát erősen megbeszebe. Ápolás végett a kórházba szállították.

— Királyi kitüntetés. A magyar kereskedő világ egyik kiváló tagját Mauthner Ödön magnagykereskedőt és törvényes utódait Öfelsége, a magyar királyi földmívelésügyi miniszter ur előterjesztésére díjmentesen a magyar nemességgel Jánoshegyi előnévvel tüntette ki. Ezen kitüntetés általános rokonérzéssel találkozik, mert Mauthner Ödönnek a magy. mezőtermelés, magkereskedelem és kereszlet terén elért sikereit jutalmazza. Megbízhatóságáról ismert cégének, amely most ünnepli 40

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlesztés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Hagymaföld, szabad gyökér és dinnyének, valamint herének alkalmas föld, Sack-ekével felszántva kiadó Iritz Miksánál.

Kiadó üzlet, esetleg műhely helyiség Leipnik Sándor borkereskedése mellett. Értekezni lehet IRTIZ SÁMUEL ÖZV. cégnél.

Sertés perzselésre száraz szalma, apró-jószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható
IRITZ SAMUEL özv. CÈGNÉL.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

újonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1	korona	98	fillér.
Női háló kabátok	1	"	98	"
Női háló ingek	1	"	98	"
Női nadrágok schiffonból	1	"	98	"
Női nadrágok pargetből	1	"	98	"
Diszes párnák	1	"	98	"
Schiffon alsók	1	"	98	"

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Szőlőkarónak, korlátnak, oszlopnak, esetleg bogárnak akácfa kapható Iritz Miksánál.

Nincs többé gyomorfájás.

A szabadalmazott

Kakuktükeserü

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbetegséget is. Erősít ételt. A mámoros állapotot is megszünteti. Kéllemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálaírat bizonyítja jószágát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi-utcai gyógyszerárban.
Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Eladó házak. Bajza - utca 3 számú, Lonovics László-utca 22. számú és Megyeház-utca 8. számú házak szabadkézből eladóak. Utóbbi házakban üzlethelyiségek kiadóak. Értekezni lehet Lind Miklós főterei fodrász üzletében.

Tévedések elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevérsárlásait ott eszközölni.

„ÓRANGYAL” disztemetkezési vállalat.

Makó, Főter. Kenyérpiac, Tökev-féle házban!

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagycbb pontossággal, utólérhetetlen olcsó áron. Vállalatomat ismételtelen tetemesen megnagyobbítottam, nem kiméltem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindennemű kellekekből,

szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltsi abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás díszszel, a legnagyobb megalégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálással nem versenyezhet senki. - Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szives jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ

az „Órangyal” disztemetkezési vállalat tulajdonosa. — Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

Szép kajszin baraczkfák, Kecskemét diadala!

Szép és nagy fajta gyümölcsöt termel, bő termő fajta. Szilva alanyra oltva.
Kapható: IRTIZ MIKSÁNÁL.

ÜZLET ÁTNEVEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldsziacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szövetekeket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztositjuk.
Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsón árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

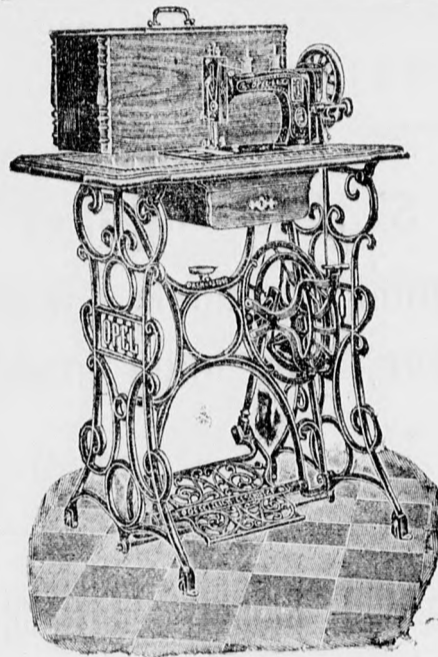
BÁNSZKY TAMÁS.

Egy fiu tanulónak felvétetik.

Ha nyomtávanra van szüksége,
rendelje meg a „Makói Független Ujság“ kiadóhivatalában,

A legújabb szerkezetű lábballhajtós morzsolókat, ujonnan hitelesített mérlegeket, hengeres répavágókat és szecs kavágókat, kézi és

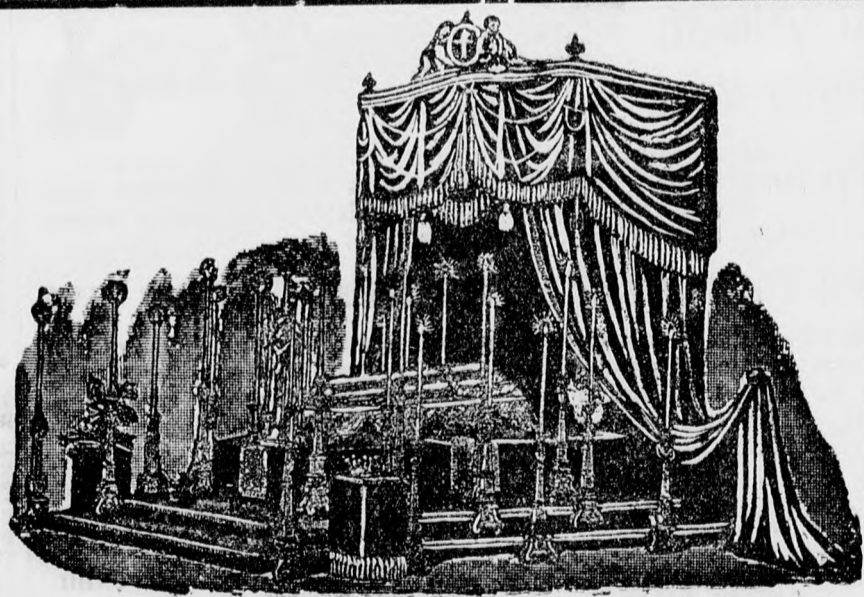
járgányos darálókat,

vizmentes ponyvákát és kender zsákokat, énekelőgépeket, hanglemezeket és azok alkatrészeit, Opel, Centrálbobin, karikahajós varrógépeket és mindennemű gép alkatrészeket előnyös árban és

kedvező fizetési feltételek mellett szállit

Glück Samu gépraktára Makó.

ÉRTESÍTÉS!

HORVÁTH NÁNDOR-féle

disztemetkezési vállalatot MAKÓN Szegedi-utca
(GLÜCK-FÉLE HÁZBAN)

édes atyám megvette és annak vezetésével engembizott meg.

Temetéseket a legegyszerűbttől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízható kegyeletteljes kiszolgálással rendezek.

Hullaszállitást és exhumálást bárhonnán bárhová pontosan és legszolidabb árak mellett eszközlöm. Nagy választékban tartok raktáron különféle szí-

nezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkell, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek.

Sirkoszoruk érc-, élő- és müvirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsájtom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást díjtalanul végzem.

Célom az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiválótisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.) a Horváth Nándor utóda cég vezetője.

MOLNÁR KÁROLY

vezetője.

éves évfordulóját, sikerül a kül-földön is kivételes eredményeket elérni. Nagy segítsége van az öreg, de még mindig fiatal Mauthner-nek két fiában, Mautner Alfréd és Mauthner Pálban, akik szintén páratlan szorgalommal és nagy szaktudással viszik tovább előre a világhírű céget előnyére és dicsére a magyar kereskedelemnek.

— Anyakönyvi hírek. *Házasságot kötöttek:* Békési Mihály Palkócs Etelével, Fekete József Erdei Erzsébettel Vékony Imre Ács Rozáliával. — *Elhaltak:* Rácz József András 14 hónapos, Kovács János 68 éves korában.

Megjárta egy makói fiu.

Vigyázni kell, mit csomagolunk a postacsomagba.

Alaposan megjárta egy makói fiatalember a vasutat, mely hatalmas bírsággal büntette meg a fiatal ember meggondolatlanágát.

Hausler Manó makói fiatalember, ki Zentán van alkalmazásban, holmijait becsomagolta a ház küldte Makóra. A csomagba csomagolta revolverét is, amelyet véletlenül fölött állapottban felejtett.

A vasuton hogy hogy nem, felbontották a csomagot s megtalálták a fölött revolvert. Valaminegy bűn lehet ez vasutasok szemében, meri Hausler Manót ezért 800 korona pénzbírsággal sújtotta a vasúti üzemeltetés, amely súlyos ítélet ellen persze felebezéssel élt a fiatalember s nagyon valószínű, hogy ez a kis csomagküldés talán mégse fog 800 koronába kerülni.

Makói testvérek egymás ellen.

Mi történt a töltés alatt.

Kiss Ferenc makói ember összeállt Kerekes Anna makói asszonnyal, amit nem valami jó szemmel nézett az asszony huga s ennek több ízben kifejezést is adott.

Nagyon orroltak ezért a szerelmek s elhatározták, hogy bosszút állnak a sógornón. Ez aztán tegnap be is következett. Kiss Ferenc és párja elhaladtak a haragos sógornó előtt, aki kivételesen köszöntötte is néjéjét.

Ez a kivétel, egy a régi harag bőszihetne e fel Kissékéi, azt nem tudni, de annyi bizonyos, hogy neki futva menekült be a házba s becsukta az ajtót.

A dühös támadók erre baltát ragadtak és azzal döngötték az ajtót. Kezdeit már a helyzet veszedelmessé válni, midőn Kiss Rozi a szomszéd portására néző ablakon keresztül kimenekült a szobából, melynek ajtaja ugyancsak recsegett már a baltacsapások alatt.

A két erőszakos embernek végre is sikerült az ajtót feltörni. Hogy aztán Kiss Rozit nem találták ott, éktelen haragjukban össze-vissza törték-zúrták mindent a szobában.

Magánlaksértésért és idegen ingó rongálásáért eljárás indítottak ellenük a rendőrségen.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(282)

54. fejezet.

Megölt lelkek.

Keblére vonta annak forró fejét és hévvel mondá:

— Piroskám, angyalom, hát hogy gondolsz olyat, kezdet megtagadni tőlem? ... Én nem tudom mi történt az éjjel. Szeretlek, szerelméről és hűségéről megvagyok győződve, nekem több nem kell! nekem ma is az vagy, ki tegnap voltál.

— Most még az vagyok, rebegette Piroška halkán. De jönne idő, mikor eszedbe jutna, hogy derék kontort lióimot hozlál a házadba ... Oh, nem volna egy boldog perczem, egy nyugodt pillanatom, ha jószágos szemeidbe tekintenek, melyekből hű és tiszta szerelem néz felém. Csak barátkozzál meg ama gondlattal, hogy én már nem létezem.

Te országos képviselő vagy, eszed és pénzed van, nyitva előtted a világ, a szerencsétlen kis Piroška helyett találsz kárpótlást bőven, igen bőven! ... De ne kinozzuk, ne gyötörjük egymást ... Azt akarom, hogy még ma távozzál Balázserdőről ... Vidd magaddal édes anyádat is és csak akkor jöjj, ha hívné foglak ... Hívné foglak valamikor ... akkor midőn egymás kezét utójára szorítjuk meg ...

— Piroskám az istenért, hiszen te lázban beszélsz! szörnyűkődött Derecskey.

— Tökéletesen ésszerű vagyok. Távozz édes Sándorom, hagyjál magamra, az öregeknek ne szóljál és csak akkor jöjj ismét, ha hívniak ... Csókolj meg ... Így ... Még egyszer ... Még százszor ... Nem tiszta csókom már ez, de az életlen van benne ... Isten veled, ne szólj, ne kéri, Még látjuk egymást!

Derecskey Sándor könnyes szemekkel ölelte magához Piroskát.

Ajk ajkon pihent ...

Két megölt lélek végvonaglósa volt ez!

Folyt. köv.)

Kertészeti cikkek úgy mint rózsafák, diszcserjék, cserepesnövények és más különféle evellő növények

felhagyás miatt

ellessz adva. Vankó Terézia Lovóvics-sugarút.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, seplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztátalanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajlíjtó szer.

Árak: Vilma crém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajlíjtó 1 kor. Ezek piperezerek több kiállításán érmeikkel lettek kiütelve.

URÁNIA

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, 1914. március 12-én este fél 9 órakor

Egyetlen előadás

Utazás

a föld körül.

Defektív dráma 6 felvonásba. 2700 méter hosszú.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kitünő minőségű

horgosi rizling és siller borok kaphatók a

KORONA - DEPÓBAN.

50 liter vételnél óriási árkedvezmény. Ajánlja saját termésű tiszta szilvóriumát, törköly és barack pálinkáját. Egyletek a március 15. bankettekire kitűnő siller borokat kaphatnak jutányos áron.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű gazdaközönséget, hogy motorerőre berendezett

FÜRÉSZT ÉS MORZSOLÓT

szereztem be, egy a favágást, mint a morzsolást tisztelt megbízóim udvarában mindenkor a legponosabban a legelőnyösebb áron fogom végezni. Tisztelettel NAGY IMRE gépész. Makó, Tulipán- utca 35. szám.

Ház és föld eladás.

Botond-utca 9. ujszám alatt levő ház szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal Tóth Sándorral Továbbá Botond-utca 11. ujszám alatt levő ház és az újkortyogóban 1 napos gyümölcsös pusztaföld eladó. Értekezni lehet a fenti szám alatt.

Eladó vagy kiadó ház.

A Gyöngy-utcai 1177. sz. ház mely áll 4 szoba, 2 konyha s más mellék-helyiséggel, nagy kocsiszin, köves udvarral szabadkézből eladó, vagy május elsejére hasznóberbe kiadó. Értekezhetni lehet Matusik István tulajdonossal Návay Tamás-u. 6. sz. a.

Kiadó föld.

A földéaki határban fekvő 333 kishold szántó föld, a melyen új gazdasági épületek, ártéri kut és szőlőskert is van, 1914. évi október hó 1 től kezdődőleg egy tagban, vagy kisebb percellákban is, hosszabb időre hasznóberbe kiadó. Bővebb felvilágosítás a lakásonon bármikor nyerhető. Kövecs Antal építész.

Szőllőkert tulajdonosoknak ajánlatik steierországi borovifa

szőlőkaró

három élű, hegyezve, 160 cm. hosszúságban, ára Mezőkovácsháza vasúti állomáson 1000 drb. K. 55- készpénz.

Egész waggon rakományánál frankó szállítás.

Megrendelhető Jellinek Lipót fakereskedőnél Mezőkovácsháza.

Jókarban levő

motorkerékpár

jutányos áron eladó. Megtekinthető

Almássy Gyulánál

Kálvária-utca 4. ujszám.

Arankamenlességre megvizsgált, államilag ólomzáróli

LUCERNA MAG,

ZABOS BÜKKÖNY,

ZAB

kapható

IRITZ NÁNDORNÁL

Makó, Megyeházai szemben.

Eladó ház.

Lutheránus-utca 1387. régi számú ház 360 négyszögöl portával, a hozzávaló gazdasági épületekkel együtt

szabadkézből eladó

és azonnal átvehető. Megtudható id. Kurai Jánosnál a fenti sz. alatt.

Marhabört, lóbört, borjubört, juhbört, csikóbört és mindenfajta nyers bőrt veszek a legmagasabb napi áron.

Löwenstein Ármin

Deák Ferenc-utca 48. szám, Fácskai-féle bormérés mellett.

Kávémérés áthelyezés.

Van szerencsém a n. 6. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

kávémérésemet

Deák Ferenc-utca 3. szám alól Deák Ferenc-utca 6. szám alá (a Gombó-féle házba) helyeztem át.

A n. 6. közönség további szives pártfogását kérve

tisztelettel

Oláh Jánosné.

MENYASSZONYI BUDOROK

olcsó és jó kivitelben kaphatók

ALEXI JÓZSEF

asztalosüzletében (régi sörház) Iritz Izsó-féle fatelep- o o pel szemben. o o

Ugyanott egy fiu tanulónak fölvetetik.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
(Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműáruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok. Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesitem az iparos, kereskedő és gazdaközönseget, hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet vezérképviselét meggyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitelt igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még túl magas kamatláb mellett is elsőrendű banitációs vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacon jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

KENYERES IZSÓ

bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Fülek eladását és vételét gyorsan és pontosan kezvelem.

Ingatlanok bérlete és eladása.

ÚJ NŐI KALAPTEREM MAKÓN

Tisztelettel értesitem Makó város nagyérdemű hölgyközönseget, hogy március hó 15 en a Fötéren, Urbán Is. van házában

NŐI KALAPTERMET NYITOK.

Felhívom a n. é. makói és vidéki hölgyközönseget becses figyelmét, hogy kalaptermemben o-o o-o o-o

DUSKÉSZ RAKTÁRT TARTOK

a legújabb divatú s legkényesebb izlésnek megfelelő készáruiból és formákból, melyekből a o-o o-o o-o

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

Áll a n. é. hölgyközönseget rendelkezésére. — Midőn mindezekre felhívom a n. é. hölgyközönseget figyelmét, kérem megtisztelő megrendeléseiket és megbízásukat, melyeket postán és a legkifogástalanabban teljesítek. — Magam és kalaptermem a n. é. hölgyközönseget jóindulatába ajánlom

Kiváló tisztelettel.

őzv. Kelemen Sándorné Weisz Rózsai.
Tanuló lányokat felveszek.

Ház eladás.

II. ker. Nap-utca 2. szám alatt levő házat szabadkézből örökön eladom. Értekezni lehet a fenti szám a.

Eladó ház.

Révész-utca 3121. számú ház nagy portáival eladó, Megtudható Kurai Ferenc Damjanich-utcai kereskedésében.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

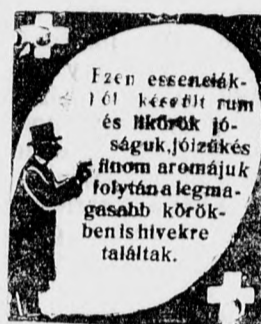
készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIÁKKAL

a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy

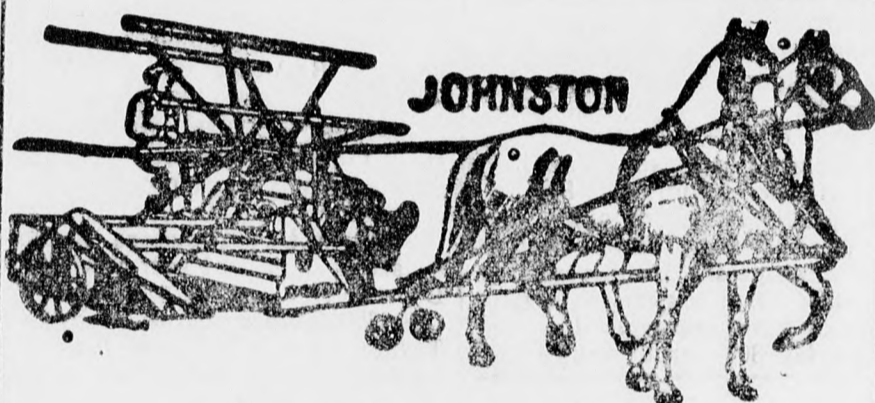
üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

DROGÉRIÁJÁBAN
MAKÓ, Fötér.

Kaphatókövetkező fajokban
Absinth Kávé
Anisele Maraschino
Aniszet Meggy
Anarasz Narancs
Cezzo Berna Őszl barack
Chartreuse Füstöpesin
Cureco Rózsá
Kejzsin Vanília

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a t. gazdaközönseget becses tudomására hozni, hogy Szent János-tér 20. szám alatt (saját házában

GAZDASÁGI GÉPRATÁRAMBAN

a legújabb modelű eredti

JOHNSTON kéveköti aratógépek már megérkeztek és szokat a legolcsóbb árban bocsátom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működik, azok legnagyobb meglepésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők is. — Ugy az aratógépek, min a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos m g az, hogy aratógépek részei nálam eg sz éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok különö Sis: l-féle kéveköti zsinet, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tüköracél kormánylyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányú vessző utánzóti vas-pálcás szoronákat, répa és szecsakavágókat. — Együttal bátorok-dom a t. gazdaközönseget figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. — Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönseget szives pártfogásába ajánlv, maraptam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.

Saját készítésű szabadalmazott hagyományok állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.